

FAGFORBUNDET

Fornyings-, administrasjons- og
kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref / Saksbehandler

10/4226-5 C84 &13

Trygve Natvig / tlf. 23 06 43 39

Dato:

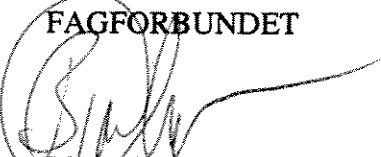
15.09.2010

SVAR - HØRING - ENDRINGER I GRAVFERDSLOV OG KIRKELOV

Fagforbundet har mottatt til høring forslag til endringer av gravferdsloven sammen med enkelte forslag til endring av kirkeloven.

Det er bare unntaksvis noen sammenheng mellom disse sakene og Fagforbundet har derfor funnet å sende to separate svar på høringsnotat for å markere at gravferdsloven omfatter alle borgere og et offentlig gravferdsansvar mens kirkeloven regulerer Den norske kirkes organer og medlemmenes rettigheter.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Bjørn Christiansen
Avdelingsleder

Trygve Natvig
rådgiver

Vedlegg: Svar på høring om gravferdsloven
Svar på høring om kirkeloven

Kopi:

Fagforbundets svar på høring om Lov om kirkegårder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven)

Fagforbundet har mottatt til høring forslag til endringer av gravferdsloven sammen med enkelte forslag til endring av kirkeloven. Det er bare unntaksvis noen sammenheng mellom disse sakene og Fagforbundet har derfor funnet å sende to separate svar på høringsnotat for å markere at gravferdsloven omfatter alle borgere og et offentlig gravferdsansvar mens kirkeloven regulerer Den norske kirkes organer og medlemmenes rettigheter.

Offentlig gravferdsansvar

Fagforbundet mener at det offentlige ansvar for gravferdsforvaltningen må forsterkes. Det er derfor viktig at departementet i høringsnotatet understreker at kirkelig fellesråd ikke er gravferdsmyndighet på vegne av soknet, men på vegne av lokalsamfunnet som helhet. Det gjør det naturlig å foreslå at menighetsmøtets spesielle rett til å uttale seg om krematorier og anlegg av kirkegård (§4 3. ledd) foreslås opphevet, og foreslå andre tiltak som kan bidra til å utvide forståelsen om at det som skjer på gravlunden angår alle i lokalsamfunnet.

Fagforbundet er derfor positiv til forslag om å endre lovens betegnelse fra kirkegård til gravlund, til forslag om å etablere en lokal møteplass omkring gravskikker og behov og til forslag om at vigsling utgår som ordning til fordel for en mer åpen "sermoni" for de tros- og livssynssamfunn som ønsker det. Det er også viktig at departementet foretar en prinsipiell grenseoppgang rundt gravferdsloven som en allmenn lov og foreslår at spørsmål om kirkelig medvirkning ved askespredning tas ut av gravferdsloven og henvises til regulering i kirkelig regelverk. Departementet foreslår også å styrke kommunens rolle (§4) ved at det ikke skal kunne skje anlegg, og vesentlige endringer av gravlund og bygninger på gravlund uten etter "tilslutning fra kommunen".

Disse forslagene støttes som et skritt på veien til å tydeliggjøre gravferdslovens allmenne karakter uavhengig av tro og livssyn.

Når det likevel på bakgrunn av forliket i Stortinget fortsatt skal være soknet som eier kirkegården og bispedømmerådet i Den norske kirke som skal være overordnet gravferdsmyndighet, er det grunn til å minne om at prosessen ikke er fullført. Det samme prinsipielle perspektiv som gjelder kirkelig fellesråd i forhold til lokalsamfunnet må gjelde for bispedømmerådet som overordnet gravferdsmyndighet, at rådet ikke opptrer som kirkelig organ, men på vegne av samfunnet.

Kremasjon

Fagforbundet har programfestet å arbeide for at "kremasjon blir et tilgjengelig og likeverdig tilbud i alle deler av landet og at holdningene til kremasjon endres slik at det blir et naturlig alternativ". På denne bakgrunn støtter Fagforbundet forslag som kan bidra til å normalisere kremasjon på lik linje med kistebegravelse, jfr. forslag om endring av §10: nåværende krav om erklæring fra avdøde tas vekk og betydningen av religiøs overbevisning fjernes slik at "kremasjon kan skje med mindre det er kjent at det var i strid med avdødes ønske" (nytt 1. ledd §10). Det vil være fornuftig for samfunnet i forhold til kostnadene ved kistebegravelse, men også i et miljømessig perspektiv å bidra til økt andel kremasjoner i Norge.

Det er behov for at det snarest blir fremmet forslag om at kremasjon også økonomisk sidestilles med kistebegravelse slik at det kan utformes en rett til fri kremasjon på linje med at

det idag er en rett til fri grav i den kommunen man bor (§6). Fagforbundet ber derfor departementet snarest nedsette et utvalg som kan utrede disse spørsmål.

Ensidig fokus på religion og livssyn?

I forbindelse med kremasjon foreslår departementet at begrepet "religiøs overbevisning" skal fjernes fra loven slik at det bare skal tas hensyn til om kremasjon er kjent å være "i strid med avdødes ønske". Dette synes å være en naturlig og god endring.

Når det foreslås en ny innledende paragraf i loven skjer imidlertid det motsatte. Her er åpenbart ikke respekt for avdøde tilstrekkelig, men departementet foreslår at "Gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn".

Fagforbundet er kritisk til dette og mener at den nye paragrafen kun skal lyde: "Gravlegging skal skje med respekt for avdøde".

Det samme fokus på religion og livssyn foreslås innført i §5 (om ringeakt for de andre tros- og livssynssamfunnene), i §23 (om et lokalt møte for å drøfte hvordan tros- og livssynssamfunnenes behov ved gravferd kan ivaretas) og i §6 (om å imøtekomme religiøse og livssynsmessige (minoriteres) behov).

For Fagforbundet er det viktig å understreke at det er de pårørende som sørger for gravferden og det er den enkelte som har rettigheter i forhold til fri grav og alt annet som framgår av loven. Et tros- eller livssynsamfunn har ikke etter loven noen avgjørende myndighet ut over det som gis fra de pårørende (eller den avdøde) i form av en ønsket sermoni. Det kan derfor synes merkelig at religion og livssyn gis så framtrødende plass i forslaget og at det bare er tros- og livssynssamfunn som skal få fremme sine interesser og behov ved møter og på andre måter i forhold til gravferd.

Et økende antall mennesker i vårt samfunn synes å ha ulike ønsker omkring gravferd bestemt ut fra individuelle behov, familiesituasjon og livsforhold mer enn ut fra religiøse og livssynsmessige forhold. Loven bør derfor ikke utformes slik at det bare er de religiøse og livssynsmessige "ekspertene" lokalt som gis anledning til å uttale seg om disse spørsmål.

Rett og plikt mellom kommuner.

Undersøkelser har vist at bare et mindre antall kommuner har tilrettelagte graver/gravfelt for religiøse minoriteter. Departementet foreslår derfor en betalingsplikt for hjemkommunen hvis gravlegging av slike grunner må skje i en annen kommune. Forholdet begrenses imidlertid til "religiøse og livssynsmessige (minoriteters) behov" (nytt ledd i §6), men det synes uklart hvordan dette skal håndheves, hvem som definerer slike behov og hvilken plikt nabokommunen har til å ta imot i slike situasjoner.

Fagforbundet støtter tanken om at det kan finnes interkommunale løsninger i forbindelse med gravferdssektoren, men finner at departementets forslag må utredes nærmere.

Fagforbundet har ingen kommentarer til de øvrige endringsforslagene og ser fram til at en ny og revidert gravferdslov blir vedtatt.

Fagforbundet
15. september 2010

Fagforbundets svar på høring om endringer av Lov om Den norske kirke (kirkeloven)

Fagforbundet har mottatt til høring forslag til endringer av gravferdsloven sammen med enkelte forslag til endring av kirkeloven. Det er bare unntaksvis noen sammenheng mellom disse sakene og Fagforbundet har derfor funnet å sende to separate svar på høringsnotatet for å markere at gravferdsloven omfatter alle borgere og et offentlig gravferdsansvar mens kirkeloven regulerer Den norske kirkes organer og medlemmenes rettigheter.

I forhold til forslag om endringer i kirkeloven, vil Fagforbundet begrense sin kommentar til spørsmålet om politiattest "*for person som lønnet eller ulønnet skal ansettes, utføre oppgaver eller inneha tillitsverv der vedkommende vil ha ansvar for eller være i kontakt med mindreårige*" (forslag til tekst i nytt 2. ledd i §29).

I likhet med hva Fagforbundet har sagt om dette spørsmålet i andre sammenhenger er det viktig å understreke at politiattest har begrenset forebyggende effekt og er ingen garanti mot at det skjer overgrep. Slik forslaget er utformet med en blanding av ansettelsesforhold og frivillig arbeid/verv, bør det komme klarere fram hvor ansvaret ligger. I forhold til ansettelse synes forslaget å ivareta nødvendig hensyn omkring en slik ordning. I forhold til den mer uspesifiserte gruppe av frivillige som kan være i kontakt med mindreårige, synes ikke forslaget å være like godt gjennomarbeidet.

Fagforbundet ber derfor om at formuleringene på dette punkt gjennomgås på nytt.

Fagforbundet
15. september 2010